



Bolognai Cimborák Hírlevél

Magyar Iskola Bolognában

2012. január-április

Január, február, itt a nyár!



Ez a félév gyorsan elszaladt, különösképpen így éreztük ezt az iskolában. Idén ugyanis már április végén befejeződött a tanítás, mivel a tavalyi év tapasztalati alapján úgy láttuk, hogy májustól a családok egyéb elfoglaltságaik miatt már nem tudnak az órákra járni. Január végén kezdtük el a félévet, de februárban a nagy havazások máris elfújták az egyik óránkat. Márciusban kétszer találkoztunk, egyik alkalommal, a szokásos "tanóra" helyett, meghívott vendégünkkel egy rajzos-mesés foglalkozáson vehettek részt a gyerekek. Az áprilist a húsvéti ünnepekkel kezdtük, és a tanév utolsó foglalkozását a hó végén tartottuk.

*

Az iskolai órákon a csoport összetétele a családok lehetőségeitől függően változékonyabb volt ebben az időszakban, ami behatárolta a lehetőségeket az iskolai fejlesztés szempontjából. Ennek ellenére sok mindent gyakoroltunk-isméltünk-játszottunk újra, persze emellett új dolgokat is tanultunk.

Az egyik legnehezebb, de alapvető dolog a magyar nyelv tanulásánál a magyar hangzók elsajátítása. Ez már gyerekkorban is nehézségeket okozhat, hiszen egész kiskorban kialakul a hangzóképzletünk, és a magyar nyelv esetében sok új hangzóval kell megismerkedni. Emellett meg kell tanulni azok leírását is. Így az órákon visszatérő módon hangsúlyt fektetünk a betűk gyakorlására. Az elmúlt órákon főleg a magánhangzókat vettük elő: versikét tanultunk a magánhangzókról, gyakoroltuk a felismerésüket, leírásukat.

Kinek újdonságként, kinek már ismert szavakként, szó volt a testrészekről, valamint a hónapok, napok neveiről.



Egy új mesével is megismerkedhettek a gyerekek: "A rátóti csikótojás" című magyar népmesével. El is játszottuk közösen, és a gyerekek talán még ma is ülnének a különös "csikótojáson", ha el nem gurítottuk volna, és ki ne ugrott volna belőle az az icinke-picinke nyulacska ...

Az idén először használtuk a foglalkozások során a közkedvelt "Böngésző" sorozat gyönyörű képeskönyvét, ami nemcsak otthoni közös lapozgatásoknak és beszélgetéseknek lehet az alapja, de nagyon jól használható az osztályteremben csoportosan is. Tavaszai életképeket, történéseket követtünk nyomon a kisvároska lakóinak történeteivel együtt, ami jó alkalmat adott szókincs bővítésre és egyszerűbb mondatalkotásokra is.

A nyárra Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz című kedves versével készültünk fel, amely alapján mindenki elkészítette az ő kis nyári rajzát. Búcsúzóul hagy álljon itt ez a versike, ezzel kívánva mindenkinek nagyon szép, és élményekben gazdag nyarat.



Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz

Hogy mit láttam? Elmondhatom.
De jobb lesz, ha lerajzolom.
Megláthatod te is velem,
csak nézd, csak nézd a jobb kezem.
Ez itt a ház, ez itt a tó,
ez itt az út, felénk futó,
ez itt akác, ez itt levél,
ez itt a nap, ez itt a dél.
Ez borjú itt, lógó fülű,
hasát veri a nyári fű,
ez itt virág, ezer, ezer,

ez a sötét gyalogszeder,
ez itt a szél, a repülés,
az álmodás az ébredés,
ez itt gyümölcs,
ez itt madár,
ez itt az ég,
ez itt a nyár.
Majd télen ezt előveszem,
ha hull a hó nézegetem.
Nézegetem, ha hull a hó:
ez volt a ház, ez volt a tó.

Il secondo semestre è volato via, specialmente per noi della scuola. Quest'anno infatti le lezioni sono terminate alla fine di aprile poiché, basandoci sull'anno passato, abbiamo notato che con il progredire della primavera le famiglie hanno un'agenda molto impegnata.

Abbiamo iniziato il semestre a fine gennaio, ma già in febbraio la neve ha congelato una lezione. In marzo ci siamo incontrati due volte, in una delle quali è stato tenuto un laboratorio di disegno condotto dalla nostra ospite. In aprile abbiamo festeggiato la Pasqua e a fine mese abbiamo svolto l'ultima lezione.

*



Durante il corso elementare la composizione della classe è stata molto variabile a seconda della disponibilità delle famiglie che ha condizionato la stesura delle lezioni e le possibilità di apprendimento. Ciò nonostante abbiamo ripetuto molti contenuti già conosciuti e naturalmente abbiamo esplorato nuovi argomenti.

Uno dei temi più difficili ma fondamentali per l'apprendimento della lingua ungherese è la capacità di distinguere sia in forma scritta che orale le lettere tipiche contenute nel suo alfabeto. Sebbene i bambini abbiano una facilità nell'apprendimento delle lingue, la fonetica richiede sempre una notevole dedizione.

Per questo motivo durante ogni lezione destiniamo del tempo ad esercizi mirati. Ultimamente ci siamo

impegnati soprattutto con le vocali: abbiamo imparato una piccola poesia sulle vocali, inoltre ci siamo esercitati sul loro riconoscimento e la loro scrittura. Come novità per alcuni e ripetizione per altri, abbiamo descritto le varie parti del corpo, ed esposto i mesi e i giorni della settimana.

I bambini hanno ascoltato la fiaba popolare "L'uovo del puledro di Rátót". L'abbiamo recitata insieme e i bambini potrebbero essere ancora seduti su questo bizzarro "uovo di puledro" se non l'avessimo fatto rotolare e ne fosse uscito un piccolo, piccolo coniglio.

Quest'anno, per la prima volta, durante le lezioni abbiamo usato il bellissimo libro a illustrazioni della collana "Wimmelbuch", già apprezzata da un vasto pubblico. Questo libro può essere usato non solo come attività ludica casalinga, ma come eccellente fonte di lavoro di gruppo in classe. In esso abbiamo contemplato il paesaggio naturale primaverile e pedinato gli ignari abitanti della cittadina durante lo svolgersi della loro vita quotidiana. Ciò ci ha permesso di sviluppare il vocabolario e la formulazione di semplici frasi.

Abbiamo anticipato l'estate con la poesia "Immagine estiva" di Nemes Nagy Ágnes che ha ispirato i bambini a disegnare la loro interpretazione della stagione. Vi offriamo questo poema per augurarvi una gioiosa estate.



Bulyáki Ildikó

Közelgő jeles napok

Busójárás



A farsangi időszak legismertebb magyarországi népszokása a mohácsi busójárás, amelyet a délszláv eredetű sokác népesség

honosított meg itt.

Régen Farsangvasárnap reggelétől Húshagyókedd estéjéig tartott a mulatság, de a gyerekek már Farsang utolsó csütörtökjétől kezdték az ünneplést és a maskarába öltözést.

A busójárás télűző, búcsúztató és tavaszköszöntő, termékenységet varázsló ünnep, csakúgy mint a máshol ismert karneváli hagyományok. Eredete a történelem homályába vész, de a legismertebb legendája a török hódoltság időszakáig vezeti azt vissza. Eszerint a törökök sanyargatása elől a mohácsiak a közeli mocsaras vidéken kerestek bűvőhelyet. Egyszer betoppant közéjük egy öreg apóka, és felszólította őket, hogy készítsenek fegyvereket, faragjanak ijesztő álarcokat, és szerezzenek rémisztő, arannyal díszített ruhákat. Meg is tették, és várták a jelet, amikor közösen kiűzhetik a törököket a házaikból. Egy éjszaka rettenetes vihar támadt, és megjelent közöttük egy aranyruhás, fiatal lovas. Intett a bújálókknak és együtt csónakkal átmentek a faluba. A törökök hamarosan éktelen ropogásra, nagy zajra ébredtek, és halálra rémültek az ijesztő, ördögi pofájú szörnyektől. Fejvesztve menekültek Mohácsról. Közülük sokan a mocsárba fulladtak, jónéhányukat pedig a maszkos busók megölték.



A busó öltözete régen is olyan volt, mint ma: szőrével kifordított rövid bunda, szalmával kitömött gatyka, amelyre színes, gyapjúból kötött cifra harisnyát húztak, lábukon bocskort viseltek. A bundát az öv vagy marhakötél fogta össze derekukon, erre

akasztották a marhakolompot. Kezükből kereplőt vagy fából összeállított buzogányt tartottak. A leglényegesebb azonban, ami a busót busóvá teszi: a fűzfából faragott, hagyományosan állatvérrel festett birkabőrscuklyás álarc.

Régen a tülkölő, kereplő, kolompot rázó busócsoportok célja az volt, hogy házról-házra járva kifejezzék jókívánságaikat, elvégezzék varázslataikat és ennek fejében étel-ital adományokban részesüljenek. A tipikus farsangi étel a fánk és a káposzta.

A mohácsi busójárást az UNESCO 2009-ben felvette az emberiség szellemi kulturális örökségének reprezentatív listájára.

www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=en&pg=00011&RL=00252

Komázás, komatálküldés

Húsvét vagy pünkösöd után volt szokás a komatálküldés. A komatál- vagy mátkatálküldést főként fiatal lányok gyakorolták, de előfordult az is, hogy leány fiúnak küldte, vagy fiúk egymásnak küldték. A komatálat küldők egymást testvérré fogadták, s írig tartó barátságot kötöttek, s ezután magázták és komának, a lányok pedig mátkának nevezték egymást. A komatál tartalma tájanként változott, de nem hiányzott belőle a húsvéti tojás, kalács, kis üveg ital.



La processione dei „busó”

Nel panorama delle manifestazioni di carnevale in Ungheria la più conosciuta è la processione dei „busó” di Mohács, nel sud del Paese. Essa è stata introdotta dalla minoranza etnica slava „Šokac” e si è affermata

nei secoli come importante costume popolare. Originalmente la manifestazione durava da domenica a Martedì grasso sebbene i bambini iniziassero a festeggiarla in costume già da Giovedì grasso.



La festività serve per prendere commiato dall'inverno scacciandolo e rendere omaggio alla

primavera con riti di magia per risvegliare la fertilità come in molte altre tradizioni carnevalesche conosciute. La sua origine è perduta nella notte dei tempi ma la sua leggenda più conosciuta si rifà alla dominazione turca.

La leggenda racconta della popolazione di Mohács che cercava rifugio nelle paludi circostanti dall'angheria turca. Un giorno apparso un uomo anziano che esortò gli abitanti a costruire le proprie armi, intagliare spaventose maschere di legno e preparare terrificanti costumi intarsiati d'oro. Dopo aver compiuto questi preparativi, essi aspettarono il segno per scacciare i turchi dalle proprie case. Una notte scoppiò una tremenda tempesta e apparso loro un giovane cavaliere che indossava un abito dorato. Egli fece un cenno agli abitanti ascosti e assieme presero la direzione del paese con le barche. I turchi furono quindi svegliati da un intenso crepitio e fragore e alla vista di queste bestie dal viso diabolico rimasero terrorizzati. Gli invasori scapparono all'impazzata. Molti di essi perirono nelle paludi e altri furono uccisi dai busó, i cittadini mascherati.

Allora come oggi, il vestito del busó è composto da una pelliccia fino alla vita, da brache riempite di paglia, da calze di lana colorate e ai piedi delle ciocie. La pelliccia è chiusa da una cintura o una corda di canapa alla quale viene appesa la campana della mucca. Il busó



tiene in mano una raganella e una mazza in legno oppure un lungo corno. Ma l'elemento più particolare del

costume è la maschera costruita in legno di salice e

dipinta con sangue animale che viene indossata tramite un cappuccio di pelle di pecora.



Originalmente il gruppo dei busó, accompagnato dal crepitio delle raganelle, il barrito del corno e il battito delle campane, girovagava di casa in casa declamando auspici ed eseguendo magie in cambio di cibo e bevande. La pietanza

tipica è a base di cavolo e il dolce è il crafen.

Nel 2009 la processione dei „busó” è stata inserita nella lista rappresentativa della Convenzione UNESCO per la Salvaguardia del patrimonio culturale immateriale.

www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=en&pg=00011&RL=00252

La consegna del piatto della fraternità

La tradizione voleva che dopo la Pasqua o Pentecoste si potesse consegnare il piatto della fraternità. Due persone legate da un vincolo di amicizia molto forte suggellavano per la vita questo sentimento fraterno con la consegna di un piatto colmo di vivande, qualche volta coperto con un panno ricamato. Quest'usanza era comune tra fanciulle ma poteva accadere anche tra ragazza e ragazzo o tra due giovani uomini. Dopo questa cerimonia essi si davano del Lei e si chiamavano „sorella o fratello”. Il contenuto del piatto variava da regione a regione ma sicuramente conteneva delle uova pasquali, focaccia e una bottiglietta di una bevanda.



Kreatív foglalkozás Szulyovszky Saroltával

A március 18-i órákra ellátogatott hozzánk Szulyovszky Sarolta Friuliban élő magyar illusztrátor, aki már tavaly egyszer a vendégünk volt, és bemutatta az általa illusztrált magyar és olasz nyelven megjelent gyönyörű mesekönyveket. Most azt is megmutatta, hogyan rajzol, hogyan dolgozik ő, mindezt egy mesés-rajzos foglalkozás keretében. A „Csillagszemű juhász” című magyar népmesét mondta el, amely alapján a gyerekek elkészítették rajzaikat, Sarolta segítségével. Nagy örömünkre sokan eljöttek, és mindannyiuk szemében látszott az érdeklődés és a lelkesedés a foglalkozás alatt. Elmondhatjuk, gyönyörű munkák születtek, és Saroltát nagy szeretettel jövőre is visszavárjuk.



Durante la lezione del 18 marzo abbiamo ricevuto la visita di Sarolta Szulyovszky, illustratrice ungherese che vive in Friuli. Già l'anno scorso lei è stata la nostra ospite in quanto ha presentato alcuni meravigliosi libri di favole contenenti le sue illustrazioni. Questa volta ha esposto elementi della sua arte creativa con un laboratorio di disegno interattivo. Dopo aver recitato la fiaba popolare *“Il pastore dagli occhi stellati”*, i bambini ne hanno dipinto la loro interpretazione con l'aiuto di Sarolta. Il numero dei partecipanti è stato molto gratificante e loro occhi comunicavano un grande interesse ed entusiasmo durante l'attività. Sono stati realizzati dei bellissimi disegni che meritano la partecipazione di Sarolta anche il prossimo anno.



Húsvéti ünnepség

Az április 1-én tartott foglalkozásaink után megtartottuk a Húsvéti hagyományőrző ünnepséget. Mint minden évben, most is volt gazdagon terített húsvéti asztal, és a gyerekek bevonásával készített hímes tojások. Ebben az évben a fiúk megtanultak egy locsoló versikét, meglocsolták a lányokat, ahogy illik, ők pedig viszonzásul átadták a hímes tojásokat. Láthatólag szokatlan volt ez a gyerekek számára, de mint minden jó játékba, ebbe is hamar belejöttek.





Dopo la lezione del 1 aprile abbiamo celebrato la tradizionale festa pasquale. Come ogni anno la tavola è stata copiosamente imbandita, anche con le uova dipinte con l'aiuto dei bambini. Quest'anno i maschietti hanno imparato una rima dedicata allo „spruzzamento pasquale”, hanno spruzzato le ragazze come si deve ed esse in cambio hanno offerto loro le uova dipinte. In principio i bambini erano leggermente spaesati ma si sono rivelati subito coinvolti e realizzati.

Csemegézni való



Minden szülő figyelmébe ajánljuk *Rotraut Susanne Berner Böngésző* sorozatát, amely a négy évszakot öleli fel, valamint megjelent egy éjszakai kiadványa is. Aprólékosan kidolgozott színes rajzaival leköti a gyerekek és felnőttek figyelmét is, és közös böngészésével alkalmat ad jókedvű beszélgetésekre, amellyel észrevétlenül fejleszthetjük gyermekünk szókincsét és beszédkészségét. Olaszországban is megjelent, Magyarországon a Naphegy Kiadó gondozásában található meg az érdeklődő.

Desideriamo indirizzare l'attenzione dei genitori sulla serie *Wimmelbuch di Rotraut Susanne Berner* che comprende le quattro stagioni e la notte. Con i suoi minuziosi disegni colorati il libro cattura l'attenzione di adulti e piccini e la sua spulciatura in compagnia offre l'occasione per una conversazione spensierata con la quale, senza nemmeno rendersi conto, possiamo sviluppare il vocabolario e la capacità comunicativa dei nostri bambini. La collana è apparsa anche in Italia. In Ungheria è pubblicata dalla C.E. Naphegy.



Örömmel adunk hírt arról, hogy megjelent *Máté Angi* erdélyi író *„Volt egyszer egy”* című könyvének olasz nyelvű változata a Cult Editrice /Firenze/ kiadásában. A kiadványt, csakúgy mint az eredetit, Szulyovszky Sarolta illusztrációi gazdagítják. A *„Volt egyszer egy”* mesék varázslatos világba repítik el az olvasót: fantasztikus képi világa és különleges nyelvezete felüdítő olvasmány kicsiknek, nagyoknak egyaránt.

Salutiamo con piacere la pubblicazione in italiano da parte della Cult Editrice, Firenze, il libro *„C'era una volta”* dell'autrice transilvana *Angi Máté*. Come nella versione originale le illustrazioni sono di Sarolta Szulyovszky. Le favole immergono il lettore in un mondo magico e con il loro peculiare stile linguistico offrono una lettura rinfrescante ad un pubblico di tutte le età.



Szerkesztette/Redazione
Bulyáki Ildikó

*

Elérhetőség/Contatti:
331 4021 400
bocivilag@gmail.com
www.aciuer.com